

منظور از مکانیسم ماشه مورد ادعای غرب در برجام چیست؟

منظور از مکانیسم ماشه مورد ادعای غرب در برجام چیست؟

بندهای 36 و 37 برجام به موضوع نقض عهد طرفین در اجراء برجام و موضوعات اختلافی بر می گردد. بر اساس متن برجام (بندهای فوق) هر یک از اعضای گروه 1+5 به تنهایی می تواند ظرف مدت 75 روز همه تحریم های ایران را بازگرداند

پایگاه بصیرت

منظور از مکانیسم ماشه مورد ادعای غرب در برجام چیست؟ آیا امکان بازگشت خودکار تحریم ها وجود دارد؟

بندهای 36 و 37 برجام به موضوع نقض عهد طرفین در اجرای برجام و موضوعات اختلافی بر می گردد. بر اساس متن برجام هر یک از اعضای گروه 1+5 به تنهایی می تواند ظرف مدت 75 روز همه تحریم های ایران را بازگرداند بدین شکل که یکی از اعضا (مثلا فرانسه) ادعا می کند که ایران به صورت مخفیانه در حال ساخت سلاح هسته ای است. این ادعا نیاز به هیچ گونه دلیل و مستندی ندارد. بعد از این ادعا طرف مدت 15 روز کمیته ای مشترک از کارشناسان (در سطح معاونین وزرا) موضوع را فی مابین حل می کنند! در صورتی که کشور شاکی قانع نشود (هیچ گونه داوری در کار نیست) موضوع ظرف مدت 15 روز در اجلاس وزیران امور خارجه 7 کشور بررسی می شود. اگر طرفین قانع شوند که نقض فاحش برجام رخ نداده موضوع فیصله پیدا می کند ولی اگر کشور شاکی به هر دلیلی بر ادعای خود اصرار بورزد که نقض فاحش برجام صورت گرفته است (باز هم داوری در کار نیست) موضوع به شورای 3 نفره ای متشکل از کشور شاکی، ایران و یک عضو مستقل ارجاع داده می شود و این شورای 3 نفره بیانیه غیر الزام آوری را صادر می کنند. بعد از اجلاس شورای 3 نفره ظرف مدت 30 روز اگر قطعنامه ای صادر نشود و ادامه لغو و یا تعلیق تحریم ها را تمدید نکند همه تحریم های قبلی باز می گردد.

همانگونه که ملاحظه می شود طی این فرآیند تنها با یک ادعای بدون دلیل و اصرار بر این ادعا هر یک از اعضا می تواند تحریم ها را بازگرداند و در گام آخر نیز تلاش دیپلماتیک ایران برای صدور قطعنامه تمدید تحریم ها با توجه به حق وتوی پنج کشور عضو دائم سازمان ملل بی نتیجه خواهد ماند مثلا فرانسه یا آمریکا که مدعی نقض فاحش برجام شده اند قطعنامه تمدید، تعلیق یا لغو تحریم ها را وتو می کنند و به این ترتیب هر یک از این پنج کشور به تنهایی می توانند تحریم ها را برگردانند.

نکته دیگری که در این فرآیند قابل تأمل است مجازات نقض فاحش برجام است. بر اساس برجام در صورت نقض فاحش برجام همه تحریم ها برمی گردد. حال اگر طرف غربی مثلا آمریکا نقض فاحش برجام داشته باشد به جای مجازات آمریکا، ایران مجازات می شود و تحریم ها برمی گردد و متأسفانه بنا بر این دلیل ایران هرگز نمی تواند نقض فاحش برجام توسط طرف مقابل را به صورت جدی پیگیری نماید.

در ادامه بندهای 36 و 37 برجام برای مطالعه مخاطبین می آید:

36. چنانچه ایران معتقد باشد که هر یک یا کلیه گروه 1+5 تعهدات خود را رعایت ننموده اند، ایران می تواند موضوع را به منظور حل و فصل به کمیسیون مشترک ارجاع نماید؛ به همین ترتیب، چنانچه هر یک از اعضای گروه 1+5 معتقد باشد که ایران تعهدات خود را رعایت نکرده است، هر یک از دولت های گروه 1+5 می تواند اقدام مشابه به عمل آورد. کمیسیون

مشترک 15 روز زمان خواهد داشت تا موضوع را فیصله دهد، مگر اینکه این زمان با اجماع تمدید شود. متعاقب بررسی کمیسیون مشترک، چنانچه هر عضو معتقد باشد که موضوع پایبندی فیصله نیافته است، می‌تواند موضوع را به وزیران امور خارجه ارجاع دهد. وزیران 15 روز خواهند داشت تا موضوع را فیصله دهند، مگر اینکه این زمان با اجماع تمدید شود. پس از بررسی کمیسیون مشترک - همزمان با (یا به جای) بررسی در سطح وزیران - خواه عضو شاکی یا عضوی که اجرای تکالیف اش موضوع بوده است می‌تواند درخواست نماید که موضوع توسط یک هیات مشورتی که متشکل از سه عضو خواهد بود (یکی از سوی هر یک از طرف‌های درگیر در اختلاف و طرف سوم مستقل) بررسی شود. هیات مشورتی می‌بایست نظریه غیرالزام آوری را در خصوص موضوع پایبندی ظرف 15 روز ارائه نماید. چنانچه، متعاقب این فرایند 30 روزه موضوع فیصله نیابد، کمیسیون مشترک در کمتر از 5 روز نظریه هیات مشورتی را با هدف فیصله موضوع بررسی خواهد کرد. چنانچه موضوع کماکان به نحو مورد رضایت طرف شاکی فیصله نیافته باشد، و چنانچه طرف شاکی معتقد باشد که موضوع، مصداق «عدم پایبندی اساسی» می‌باشد، آنگاه آن طرف می‌تواند موضوع فیصله نیافته را به عنوان مبنای توقف کلی و یا جزئی اجرای تعهدات اش وفق برجام قلمداد کرده و یا به شورای امنیت سازمان ملل متحد ابلاغ نماید که معتقد است موضوع مصداق «عدم پایبندی اساسی» بشمار می‌آید.

37. متعاقب دریافت ابلاغ طرف شاکی، به نحو مشروح در فوق، به همراه توضیحی از تلاش‌های توأم با حسن نیت آن طرف برای طی فرایند حل و فصل اختلاف پیش بینی شده در برجام، شورای امنیت سازمان ملل متحد می‌بایست منطبق با رویه‌های خود در خصوص قطعنامه‌های برای تداوم لغو تحریم‌ها رای گیری نماید. چنانچه قطعنامه فوق‌الذکر ظرف 30 روز از تاریخ ابلاغ به تصویب نرسد، سپس مفاد قطعنامه‌های سابق شورای امنیت سازمان ملل متحد مجدداً اعمال خواهند شد، مگر اینکه شورای امنیت سازمان ملل متحد به نحو دیگری تصمیم گیری نماید. در چنین صورتی، این مفاد در خصوص قراردادهایی که بین هر طرف و ایران یا افراد و نهادهای ایرانی قبل از تاریخ اعمال آنها امضا شده باشد، دارای اثر عطف به ما سبق ندارد مشروط به این که فعالیت‌های صورت گرفته وفق اجرای این قراردادها منطبق با این برجام و قطعنامه‌های قبلی و فعلی شورای امنیت باشد. شورای امنیت سازمان ملل متحد، با ابراز نیت خود برای تصمیم گیری مبتنی بر ممانعت از اجرای دوباره و خودکار تدابیر در صورتی که ظرف این مدت موضوعی که موجب ابلاغ فوق‌الذکر شده است حل و فصل شده باشد، دیدگاه‌های طرف‌های اختلاف و هرگونه نظریه صادره توسط هیات مشورتی را ملحوظ خواهد داشت. ایران بیان داشته است که چنانچه تحریم‌ها جزاً یا کلاً مجدداً اعمال شوند، ایران این امر را به منزله زمینه‌ای برای توقف کلی یا جزئی تعهدات خود وفق این برجام قلمداد خواهد نمود».

منبع: سایت بصیرت

برچسب‌ها: [برجام](#)

<http://bpsb.ir/node/27214>